

Torstai 9. lokakuuta 2008

Arktisten alueiden hallinta

P6_TA(2008)0474

Euroopan parlamentin päätöslauselma 9. lokakuuta 2008 arktisten alueiden hallinnasta

(2010/C 9 E/07)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon kansainvälisen polaarivuoden (maaliskuusta 2007 maaliskuuhun 2009),
 - ottaa huomioon arktisen alueen parlamenttiedustajien kahdeksannen konferenssin, joka pidettiin Fairbanksissa Alaskassa 12.–14. elokuuta 2008,
 - ottaa huomioon komissiolta syksyllä 2008 odotettavan tiedonannon arktisen alueen politiikasta,
 - ottaa huomioon 16. tammikuuta 2003 ⁽¹⁾, 17. marraskuuta 2003 ⁽²⁾, 16. marraskuuta 2005 ⁽³⁾ ja 16. marraskuuta 2006 ⁽⁴⁾ antamansa aiemmat päätöslauselmat pohjoisesta ulottuvuudesta,
 - ottaa huomioon arktiseen ilmastoon kohdistuvista vaikutuksista vuonna 2005 laaditun arviointiraportin johtopäätökset,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 108 artiklan 5 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että komissio julkaisi 10. lokakuuta 2007 tiedonannon ”Euroopan unionin yhdenmetyt meripolitiikka” (KOM(2007)0575) (”sininen kirja”),
- B. ottaa huomioon, että yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja ja komissio antoivat 14. maaliskuuta 2008 Eurooppa-neuvostolle ilmastonmuutosta ja kasainvälistä turvallisuutta käsitelleen toimintapoliittisen asiakirjan,
- C. toteaa, että arktisen alueen geopoliittinen ja strateginen merkitys kasvavat, mistä on symbolisena osoituksena se, että Venäjä kiinnitti lippunsa pohjoisnavan alle merenpohjaan elokuussa 2007,
- D. ottaa huomioon YK:n merioikeusyleissopimuksen (UNCLOS), jota Yhdysvaltain senaatti ei ole vielä ratifioinut ja jonka muotoilussa ei pidetty erityisesti silmällä ilmastonmuutoksen nykytilannetta eikä arktisten merialueiden jäiden sulamisen vertaansa vailla olevia seurauksia,
- E. ottaa huomioon, että äskettäinen arktisen alueen parlamenttiedustajien konferenssi kokosi yhteen Euroopan parlamentin, Kanadan, Tanskan, Grönlannin, Islannin, Suomen, Norjan, Ruotsin, Venäjän ja USA:n vaaleilla valittuja edustajia, jotka keskustelivat meriturvallisuutta, terveydenhoitoa, ympäristönsuojelua ja kestävästä kehitystä koskevista aiheista,
- F. ottaa huomioon, että arktisen alueen hallinnasta ei nykyään ole annettu mitään erityisesti muotoiltuja monenvälisiä normeja tai säädöksiä, sillä alueesta ei koskaan odotettu tulevan liikennöintikelpoista vesitietä tai aluetta, jota voitaisiin hyödyntää kaupallisesti,
- G. ottaa huomioon, että meriliikenne arktisilla vesillä on lisääntynyt räjähdysmäisesti viime vuosina, mikä johtuu kiinnostuksen lisääntymisestä rannikon ulkopuolella tapahtuvaa öljyn- ja kaasunporausta kohtaan ja yhä taajempaan kulkevista risteilyaluksista sekä Luoteisväylän tarjoamista tulevaisuudennäkymistä,

⁽¹⁾ EUVL C 38 E, 12.2.2004, s. 283.

⁽²⁾ EUVL C 87 E, 7.4.2004, s. 411.

⁽³⁾ EUVL C 280 E, 18.11.2006, s. 73.

⁽⁴⁾ EUVL C 314 E, 21.12.2006, s. 258.

Torstai 9. lokakuuta 2008

- H. ottaa huomioon, että noin 20 prosenttia maailman vielä löytymättömistä öljy- ja kaasuvaroista saattaa sijaita arktisella alueella,
- I. ottaa huomioon, että niin kutsutut A5-maat (Tanska, Kanada, Norja, Venäjä ja USA) hyväksyivät toukokuussa 2008 Ilulissatin julistuksen,
- J. ottaa huomioon, että komissio osallistui täysimääräisesti Pohjoismaiden ministerineuvoston Ilulissatissa (Grönlannissa) 9. ja 10. syyskuuta 2008 järjestämään konferenssiin ”The Arctic: Our Common Concern”, johon komissio osallistui täysimääräisesti, ja toteaa puheenjohtajan päätelmät tästä konferenssista,
- K. ottaa huomioon, että edellä mainitussa arktista aluetta käsitelleessä konferenssissa paneuduttiin myös alueen ilmastonmuutokseen, sen vaikutukseen alkuperäisväestöön sekä näihin vaikutuksiin sopeutumiseen,
- L. ottaa huomioon, että ilmaston lämpeneminen on arktisella alueella paljon nopeampaa kuin muualla maailmassa ja lämpötilat ovat nousseet 2 celsiusastetta sadan viime vuoden aikana, kun taas muualla maailmassa nousu on ollut keskimäärin 0,6 celsiusastetta,
- M. ottaa huomioon, että arktisen alueen ilmasto-olot ovat jo muuttuneet niin, että esimerkiksi inuitit eivät enää voi käyttää perinteisiä metsästystapoja, sillä jää on liian ohut kelkoille, kun taas villieläinkannat, esimerkiksi jääkarhut, mursut ja ketut, ovat vaarassa menettää suuren osan elinympäristöstään,
- N. ottaa huomioon, että EU:n jäsenvaltioihin kuuluu kolme arktisen alueen maata ja sillä on lisäksi kaksi arktiseen alueeseen kuuluvaa naapurimaata, joilla on kiinteä yhteys sisämarkkinoihin ETA-sopimuksen kautta, mikä merkitsee sitä, että EU ja siihen assosioituneet valtiot muodostavat määrällisesti yli puolet Arktisen neuvoston jäsenistä;
1. on syvästi huolissaan siitä, miten ilmastonmuutos vaikuttaa alueen alkuperäisväestön elämään pidemmällä aikavälillä, kun otetaan huomioon sekä ympäristö yleensä (jääpeitteen ja ikuisen jään sulaminen, merenpinnan kohoaminen ja tulvat) että luonnollinen elinympäristö (jääpeitteen vetäytyminen aiheuttaa ongelmia jääkarhujen ruokailutottumuksille), ja korostaa, että kaikki arktisen alueen kansat ja kansakunnat on otettava täysimääräisesti mukaan kansainvälisellä tasolla mahdollisesti tehtäviin asiaa koskeviin päätöksiin ja ne on otettava huomioon tällaisissa päätöksissä;
 2. huomauttaa, että ilman lämpötila nousi arktisilla alueilla 1900-luvulla noin 5 celsiusastetta ja että tämä lämpötilan nousu on kymmenen kertaa nopeampaa kuin maapallon pinnan keskimääräisen pintalämpötilan kokonaisnousu; korostaa, että arktisen alueen ennustetaan lämpenevän vielä noin 4–7 celsiusastetta seuraavien sadan vuoden aikana; katsookin, että diagnoosien aika on ohi ja nyt on aika toimia;
 3. korostaa, että arktiset lajit ja yhteisöt ovat kehittäneet hyvin erikoistuneita sopeutumiskeinoja napa-alueiden ankariin oloihin, minkä vuoksi ne ovat erittäin haavoittuvia näiden olojen jyrkille muutoksille; on hyvin huolissaan mursuista, jääkarhuista, hylkeistä ja muista merinisäkkäistä, jotka tarvitsevat merijäättä lepoon, ruokailuun, metsästyksen ja lisääntymiseen ja joille ilmastonmuutos on erityinen uhka;
 4. panee tyytyväisenä merkille Fairbanksissa 14. elokuuta 2008 järjestetyn arktisen alueen parlamenttiedustajien kahdeksannen konferenssin päätelmät;
 5. panee tyytyväisenä merkille, että kaikkein pohjoisimmat alueet ovat osa EU:n pohjoisen ulottuvuuden politiikkaa, mutta on vakuuttunut, että tietoisuutta arktisen alueen merkityksestä globaalissa yhteydessä on parannettava edelleen siten, että luodaan oma erillinen EU:n arktinen politiikka;
 6. korostaa arktisen alueen merkitystä maapallon ilmastolle tässä yhteydessä ja toivoo, että nykyistä tukeaa alueella tehtävälle tutkimustoiminnalle jatketaan myös kansainvälisen polaarivuoden jälkeen;

Torstai 9. lokakuuta 2008

7. odottaa erittäin kiinnostuneena tulevaa komission tiedonantoa arktisen alueen politiikasta ja toivoo, että siinä vahvistetaan perusta todelliselle EU:n arktisen alueen politiikalle; pyytää komissiota käsittelemään tiedonannossaan ainakin seuraavia aiheita:
- a) alueen tämänhetkinen tilanne ilmastonmuutoksen ja siihen sopeutumisen osalta;
 - b) alkuperäisväestöjä ja näiden toimeentuloa kunnioittavat toimintavaihtoehdot;
 - c) tarve tehdä yhteistyötä EU:n arktisen alueen naapurivaltioiden kanssa rajat ylittävien kysymysten, erityisesti meriturvallisuuden yhteydessä; ja
 - d) vaihtoehdot sellaisen rajat ylittävän poliittisen tai oikeudellisen rakenteen luomiseksi, jonka avulla voitaisiin varmistaa alueen ympäristönsuojelu ja kestävä asianmukainen kehitys tai sovitella kaikkein pohjoisimpien alueiden luonnonvaroja ja liikennöntikelpoisia vesiteitä koskevia poliittisia kiistoja;
8. vetoaa komissioon, jotta se ottaa arktisten alueiden energia- ja turvallisuuspolitiikan esityslistalleen ja ehdottaa erityisesti arktisia alueita koskevassa tulevassa aluetta koskevassa tiedonannossaan sopivia aiheita ja yhteisiä työmenetelmiä EU:lle ja arktisten alueiden maille ilmastonmuutoksen, kestävä kehityksen, energiahuollon turvallisuuden ja meriturvallisuuden alalla;
9. kiinnittää huomiota siihen, että arktinen alue vaikuttaa maapallon ilmastoon ja sen luonnonympäristö on ainutlaatuinen, minkä vuoksi siihen olisi kiinnitettävä erityistä huomiota EU:n määrittäessä kantaansa YK:n 15. ilmastonmuutostyöryhmän kokousta varten, joka on määrä pitää Kööpenhaminassa vuonna 2009;
10. katsoo, että alueen meriliikenteeseen (sekä matkailuliikenne että rannikon ulkopuolella tapahtuvaan öljyn- ja kaasunporaukseen liittyvä liikenne) ei sovelleta läheskään samantasoisia turvallisuutta koskevia kansainvälisiä vähimmäisvaatimuksia kuin muilla kansainvälisillä vesillä, ei ihmisten hengen eikä myöskään ympäristön suojelun osalta, ja kehottaa komissiota varmistamaan mahdollisimman pian, että Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) määräyksiä tarkistetaan asianmukaisesti;
11. korostaa energiapolitiikan ulkoisia näkökohtia sekä arktisen alueen merkitystä Euroopan energiapolitiikan laatimisen yhteydessä, kuten maaliskuussa 2007 kokoontunut Eurooppa-neuvosto ehdotti;
12. tukee Arktista neuvostoa siinä, että arktisella alueella olisi vältettävä jännitteitä ja se olisi säilytettävä avoimena kansainväliselle tutkimusyhteistyölle, jotta alueen mahdollisuuksia tulevana energiantoimitusalueena voidaan kehittää täyteen mittaansa ympäristön kestävä kehityksen sallimissa rajoissa;
13. on erityisen huolestunut arktisten alueiden luonnonvaroista parhaillaan käytävästä kilpailusta, joka voi johtaa EU:ta koskeviin turvallisuusuuhkiin ja yleiseen kansainväliseen epävakauteen;
14. kehottaa komissiota omaksumaen ennakoivan roolin arktisella alueella ja ottamaan ensi alkuun ainakin tarkkailijan aseman Arktisessa neuvostossa ja katsoo, että komission olisi perustettava arktisen alueen asioita varten tarkoitettu oma yksikkönsä;
15. ehdottaa, että komissio valmistautuu jatkamaan kansainvälisiä neuvotteluja, joiden tarkoituksena on johtaa arktisten alueiden suojelua koskevan kansainvälisen sopimuksen tekemiseen pitäen esikuvana Etelämannerta koskevaa sopimusta sellaisena kuin se on täydennettynä vuonna 1991 allekirjoitetulla Madridin pöytäkirjalla, mutta siten, että kunnioitetaan sitä perustavaa laatua olevaa eroa, joka johtuu arktisten alueiden asutusta luonteesta ja siitä johtuvista arktisen väestön ja arktisten alueiden tarpeista; katsoo kuitenkin, että tällainen sopimus voisi aluksi kattaa vähintään Pohjoisen jäämeren keskialueen, jossa ei ole asutusta ja jota mikään valtio ei ole vaatinut omakseen;
16. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden, Norjan, Islannin, Venäjän, Kanadan ja Yhdysvaltojen hallituksille sekä alueellisille yhteistyötoimijoille.